

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt árjegyzék szerint számít fel.

A feljárom lélek.

Temetői sirüregében immáron 9 évvel halad a halás álomba merült jó Medgyaszay Károly, volt állam-árvaszéki ülnök lelke ismét kezd kísérteni.

Azaz hogy: értsük meg jól. Az újabban kísértő szegény lélek ma más formát ölt, mint 3 évvel ennek előtte. Mert ha jól nézzük, a »sírjából feljárom lélek« ma, a »Szentesi Lap« f. évi 73-ik számában — billog alatt kísért, ami pedig erősen felkelti a gyanunkat, hogy voltaképen nem is annyira a temetői sir rögei, mint inkább a »Csongrád megyei Takarékpénztár« tévesen vezetett könyvei közül száll fel ez a szellem, hogy az igazságügyminiszter figyelmét arra a körülményre hívja fel, miszerint a néhai való Medgyaszay Károly 3000 frtos hagyatéka nyomtalanul eltűnt, nem teltett abból még annyi sem, hogy az elhalálozottnak sírját egy emlékkövel jelöljék meg.

Hát kétségtelenül szomorú állapot az, ha egy becsületben élt és megöregeedett köztisztviselő sírját nem jelöli emlékkövel akár a kegyelet, akár az illető örököse, ha volt ilyen. S nekünk semmi kifogásunk az ellen, ha az igazságügyminiszter ebben a dologban szigorú vizsgálatot tart annak a kideri-

tésére: kinek vagy kiknek a kezén tünt el nyomtalanul az illető hagyatéka, ha csakugyan létezett.

Mindössze azért foglalkozunk a — billogú hazajárom lélek legújabb kísértő útjával, mert hogy ránk történik ez útbán hivatkozás, mintha mi az első izromban, mikor a lélek más jegy alatt kísértett, szinte bűnpalástolökként keltünk volna a védelmére ebben a dologban Stammer Sándor volt alispánnak vagy néhai való Hoffer Antal közjegyzőnek.

Nos, mi is vagyunk magunk iránt annyi figyelemmel, hogy nem csupán azt őrizgetjük, amit a »Szentesi Lap« ír, melynek régi számaiban vagyona a mi legerősebb fegyverünk; de megőrizzük azt is, amit mi valaha irtunk.

Erről a feljárom lélek-históriáról pedig, lapunk 1891. évi 37-ik számában szóról-szóra ezeket irtuk:

»Medgyaszay elhalálozásával tanácsot ülték az ő tisztársai, sírjának emlékkövel leendő megjelölése céljából. Az istenben boldogult meglehetősen zavaros anyagiakat hagyott e síralom-völgyben. Pénze nem volt, csak rendezetlen, kuszált hagyatéka, elannyira, hogy a temetési költségeket 50 frtban Stammer alispán előlegezte, hogy az megtérül a hagyatékból. Ugyanebből a hagyatékból szánt a tisztársak értekezlete a sírkőre is 400 frtot és felkérte az alispánt, hogy — amint ez összeget megkapja — gondoskodjék egy megfelelő emlékkö beszerzése és felállításáról. De az a bökkenő, hogy az a hagyatéki ügy máig is rendezetlen, máig sem

kapta meg az alispán az előírányzott 400 frtot, de az általa a temetési költségére előlegezett 50 frtot is Hoffer közjegyző fizette. Azzal pedig sem a boldogult, sem a tisztársak értekezlete nem bízták meg az alispánt, hogy a hagyatéki ügyet is rendezze.

Érdemben csupán ennyit és egy jottával sem irtunk többet a Medgyaszay-hagyatéka és a siremlék ügyében és ezt ma is fentartjuk, amikor ama bizonyos pénzügyi üzleti könyvtárak közül — billoggal jár fel a lélek újból kísérteni.

Mert ez az új donsült lélek ma sem bizonyítja semmi okmánnyal, hogy nem Stammer Sándor előlegezte a temetési költségeket, s hogy ezt nem Hoffer közjegyző térítette meg neki. Sőt valamelyest maga is igazolja a famózus lélek a mi állításunkat, mondván, hogy a Medgyaszay-hagyatékot kik állították össze s hogy az ingóságokból és értékpapirokból állt, melyek csak névértékben vétettek számításba.

Ez a leltár-felvételek pedig bizonyosan nem esett meg a temetés előtt és így — minthogy sem ingóságok, sem értékpapirokkal nem fizettek, nagyon természetes, hogy valakinek előlegeznie kellett a temetési költségeket. Ez nem volt az illető részéről nagylelkűség, mert hiszen amit előlegezett, azt visszakapta. Visszakapta pedig, mint maga is állítja,

— És ön boldog?

A sötét szemekben szinte haragos vilám cikázott, aztán ismét az a rút kacaj csendült meg az öreg úr ajkán, mely Waltert előbb annyira fellázította.

— Boldog? Ugyan mit ért ön ifjú »müncheni gyermek« a boldogság alatt? Kérdezze csak meg nálunk a bazárban, vajon boldog-e a gazdag M. John! Mert odaát ángliának tettek meg és én nem tetszek elvenvetést ez ellen, bár semmi angol nincsen rajtam, azon a néhány angol kifejezésen kívül, amit úgy beszélgetés közben szedtem magamba.

— Ugy vélem, hogy az önök bazárjainak népe és a müncheni gyermek különböző felfogással bírnának a boldogságról, M. John, és minthogy annyi érdekes dolgot közölt velem az élete folyásából, meg kell engednie, hogy a legérdekesebb után is tudakozdjam: vajon boldog ön, hogy szíve és művészete terhét kidobta élte hajójából?

— Uram, tudja ön, hogy üzletem olyan virágzó, hogy rövidesen csak a »damaszki szőnyegkereskedőnek« neveznek, mert ott senki magát én hozzám nem hasonlíthatja és

TÁRSASÁG.

A damaszki szőnyegkereskedő.

Reichenbach novellejtje.

(Folytatás.)

3.

— Hjah, huszonöt év sok sebet behagasz, de azért a kezem ma is merev. S minthogy ezek szerint a festézzel fel kelle hagynom és hazám se vonzott többé magához, hát a derék Revenard úr veje lettem és áthajóztam ifjú nőmmel Algériába, hol egy gazdag nagybátyjától egy szállodát örököltem.

— És ön vendéglős lett?

— Igen, de nem sok örömem volt benne, sem a szállodában sem a feleségben és mikor a szegény, egy évi együttlétnük után meghalt és gyermekünket vele együtt temettem el, eladtam mindent, összecsomagoltam a cókómókat s aztán egy angollal, aki spleenje mellett sok életbölcészettel is bírt, bekalandoztam a sivatagot. Ostoba német szívet az hitte, hogy feltalálom valahol a boldogságot, ahol szép szemek vannak. És szép szem, az került elég, a pusztában, Tuniszban — mindenütt. De a boldogság, az

nem került sehoh és ekkor beismertem, hogy a szívnek nincs igaza és csak ostobaságok elkövetésére csábít bennünket. Elégedetlenné tett, mint ahogy előbb boldogtalanná tett a művészetem, melyet nem akartak elismerni. Ekkor leszoktam a szívről, mint ahogy korábban a művészetéről leszoktam, és megtanultam: szemcimet nyitva tartani és megmaradt erőmet felhasználni. És ekkor megjött hírtelen a szerencse is, azaz a siker. Okos jóbaráttra lettem egy örmény kereskedőben, társaságba léptünk és — ha mindjárt nem vettem volna is nőül a nővérét és nem jutottam volna általa a damaszki ház birtokába — akkor is ember vált volna belőlem.

— Ah, ön tehát újból megnősült?

Igen, amit nőülénekné neveznek odaát, nálunk, Damaszkusban. Az asszony hozzátartozik egy gazdag ember háztartásához s az én asszonyomnak bőven van ékszere, selyem ruhája, amennyi csak tetszik neki és a maga módja szerint bizonyára boldog is. Házunk a Barrada menti kertek középpontján fekszik és Damaszkut nem hiába nevezik a kelet szemének és amit mi ott naponta láthatunk, azt ti meg nem festitek a világ minden esetével.

Hoffer közjegyzőtől s hogy a nevezett közjegyző ezt miből fizette: a sajátjából-e vagy a hagyatékából? ezt mi nem vitattuk akkor s nem vitattuk ma sem, mert nem tudhatjuk.

De hogy mi jogon követelné akárki is, ma vagy bármikor éppen Stammer Sándortól, hogy Medgyaszaynak sarkövet állítson, mikor ő a hagyatékából egy krajcárt se látott és a hagyatéki ügy lebonyolításával meg se volt bízva: ezt véges emberi ész fel nem foghassa, mert ehhez egy — billogú feljáró lélek saját külön észjárása szükséges.

Mert hogyan áll a dolog?

Medgyaszay meghalt és Balogh János mint árvaszéki elnök, továbbá Kádár Henrik és Kóka y Pál állították össze a hagyatéki leltárt. Ugy látszik örökös is volt, akinek kezébe a hagyatékából 400 frtot ki is fizettek. De ki is bonyolította le ezt a hagyatéki ügyet és ki fizette ki azt a 400 frtot? — ez a főkérdés, vagy még inkább az: hogy kinek volt volna joga sőt kötelessége azt lebonyolítani?

Ha Medgyaszay szentesi lakos volt, úgy akkor a Szentesi városi árvaszék kötelessége leendett a hagyaték lebonyolítás; ha falusi lakos volt: ez a kötelesség a községi közgyámra és a megyei árvaszékre hárult.

Azt állítják most, hogy a volt közjegyző kezén tünt el az a hagyaték. Nos hát, csak nem az alispán kötelessége a közjegyzőt a hagyatéki ügyek pontos letárgyalásában ellenőrizni? Hanem igenis kötelessége ez a megyei árvaszéknek, mely e részben a közjegyzőségeket ellenőrizni és minden tapasztalt rendeltenség vagy hanyagság tárgyában, illetékes helyen jelentést tenni és a vizsgálatot szorgalmazni tartozik.

A közigazgatási hatóságoknak, ettől eltekintve, mi fenhatóságuk sincsen a közjegyzőségek fölött s az al-

mindenki tudja, kiről van szó, mikor rövidesen e címmel illetnek.

— No, ez még éppen nem akadályozza meg, hogy a damaszki szőnyegkereskedő olykor nagyon sivárnak és szomorúaknak ne találja rózsakertjeit s hogy a müncheni gyermek, aki elvégre ő benne is rejtőzik —

— Ki mondja ezt? Mondtam én, hogy München a szülővárosom?

— Nem, de azt hiszem, helyesen találtam el.

— En meg azt hiszem, hogy ön tévedett és a müncheni gyermekből, meg a német szentimentalizmusból semmi sincs többé bennem. Ezt én mondom önnek, a damaszki szőnyegkereskedő!

A festő útjárása arcába tekintett, mintha valami különös történetet olvasna annak vonásaiból és a szőnyegkereskedő nyers hangja éppen nem féltette meg.

— És mit akart a fiatal némettel, a kiről az imént beszélt? Miért keres ilyen?

— Miért? Bizonyosan okom lesz rá, hogy keressem.

— Elhiszem és éppen ezt az okot szeretném ismerni.

(Folyt. köv.)

ispán még csak nem is fölöttes ellenőrző közege a megyei árvaszéknek.

Ha tehát történt visszaélés a Medgyaszay-hagyaték rendezése és elszámolása körül, úgy akkor ezért legelső sorban e hagyaték lebonyolítóit s a vármegyei árvaszéket, illetve annak akkor volt elnökét: Balogh Jánost terhelheti a felelősség, de nem a volt alispán, akit sem meg nem bíztak, sem a törvények fel nem jogosítottak e hagyatéki ügy rendezésére.

Am hadd terelődjék hát ez ügyre akár az igazságügyminiszter figyelme is és hadd tartsanak szigorú vizsgálatot, — mert nem lesz az rossz, ha kiderül: kiket terhel vétkes mulasztás e hagyatéki ügy lebonyolításának elhanyagolásában.

Ennyit a dolog érdemére ezúttal.

De talán nem lesz érdektelen, ha kissé megvilágítjuk a — billogú feljáró lélek számtani tudományát is, mert ez kétségtelenül siri, túlvilági számfejtésenként alapul.

Azt mondja: a hátramaradt vagyont a leltárzók 2835 frt 75 kr-ra vették fel. Ezt terhelte, a siremlékre szánt 400 frt beszámításával 967 frt 52 kr. adósság, az örökösnek pedig ugyane hagyatékából kifizettek 400 frtot. Összesen mutatkozik hát a fenti hagyaték, ha a 400 frtos sarkó-költséget leszámítjuk is, 1868 frt 23 kr. fölösleg. Dacára ennek azonban a számítás oda lyukad ki hogy: a 3000 frt hagyaték 6% alatt, 6% os kamatként 1000 frton fölül jövedelmezett. Ugyan hol vette a — billogú feljáró lélek ezt a 3000 frt ökökét, ha a hagyaték csak 2835 frt volt és abból is 400 frtot az örökösnek fizettek ki, 567 frt pedig, mint a néhai való hagyatékát terhelő adósság lett kiegyenlítve?

No, de ez nem tartozik a dologra.

Ezt csak a — billogú feljáró lélek számtani tudományának bizonyosságul kívántuk részletezni.

Bámulatos tudomány, melyet ha így megismer az ember, cseppet sem csudálkozik immáron a fölött, hogy az a jó feljáró lélek, ama bizonyos pénzüntézetű üzleti könyvekben is — elszámította magát egy kissé.

A péteri ügy. Lapunk mult vasárnapjában »Hogy boldogítja a népet« című cikkben foglalkoztunk a péteri emberek úgynevezett települési ügyével, a többek közt azt írva, hogy egyelőre, előleges költségek címén már bizonyos összeget kértek az aláíróktól, mely összegek, halomásunk szerint, a péteri kántortanító ipánál folytak volna be.

Ugy erre, valamint általában a péteri bérlők dolgára vonatkozóan, a napokban levelet kaptunk Krébecz József ottani kántortanítótól, amelyre reflektálnunk kell már az »audiatur et altera pars« elvénél fogva is, mert soha sem követelnünk magunknak csatlakozhatatlanságot és nem élünk abban a képzelődésben, hogy a mi információink soha tévesek ne lehessenek egyben vagy másban.

A levél, melyről említett teszünk, sok részben zavaros. Nevezetesen, azt mondja ugyan, hogy nem a kántortanító és Filó

Tihamér zaklatták fel a péteri zselléreket, hanem felzaklatták már az ottani összes lakosságot az ott befolyással bíró tényezők az utóbbi két év alatt tanúsított eljárásaikkal és betetőzték a ma búcsújárással, mit a hatokon, a nép javvesztése közt, végrehajtó, 4 napszamos, 2 uradalmi alant és öt zsandár csoportja által megselekedtek és Krébecz József meg Filó urak most inkább oltják a tüzet, amit azok szítottak, és amely pedig azokat porkólné meg először.

Hát mi balladában fölöttébb szeretjük ugyan a homályt, de egy felvilágosításra szánt közleményben nem; különösen akkor nem, ha — mint a péteri tanító e levelében teszi — bizonyos vádak akar emelni valakik ellen.

Itt a homály nincsen helyén. Nevén kell nevezni a gyereket. Ki kell mondani nyíltan, határozottan, névről megnevezve egyenként: kik azok, akik Péterin 2 év óta szítják a lakosság szenvedélyének tüzeit, melyet most Krébecz József és Filó Tihamér dr. olyan nagy ügybuzgalommal és emberszeretettel oltoztatnak, nehogy valamiképen megporkóldjenek a tűz felszítói.

Mi — ha Krébecz úr tudni akarja — a Szentesi Lapból merítettük azt a meggyőződésünket, hogy ő és Filó Tihamér az uradalom ellen és a kitelepülésre tüzelik fel a péteri népet. Ha ez a forrás nem autentikus és nem megbízható: ez csak ugyan nem a mi hibánk.

E lap f. é. 69-ik számának »A püszta-péteriék dolga« című közleményében ugyanis szóról-szóra ez áll: »Itt — t. i. Krébecz József házában — dr. Filó Tihamér, majd utána Krébecz József beszédet intéztek a néphez, melynek behatása a latt 334 családú... írta alá a kérvényt arra nézve, hogy állami területen települni ohajtanak, ahol az apró zsar-nokok és basák kapcskodásai a lölmegszabadulhatnák.«

Azt hisszük, ez elég világos és érthető. Filó Tihamér és Krébecz József arra tüzték beszédeikkel a népet, az »óh népet«, mely iránt a demagógia mindenkor annyi jóindulatú atyáskodással van, mint a szegény ember a jó fejős tehene iránt, hogy települjenek ki és rázzak le magukról a zsar-nokok békóit.

De ezt nem túlzóltásnak nevezik ám, ha igaz nevét akarják adni, hanem a szenvedélyek felkorbácsolásának. Mint pedagógus, aki talán egy kis lélektan is tanult, ezt Krébecz úr épp oly jól tudja, vagy legalább épp oly jól kellene tudnia, mint mi tudjuk.

Sokkal világosabb, érthetőbb a Krébecz úr levelének másik felvilágosító passzusa, mely bevallja ugyan, hogy a szegény péteri emberektől, előleges költségek címén, a településhez pénzt vettek fel, de határozottan állítja, hogy ez e pénz nem az ő ipánál folyt be.

Hát megengedjük, hogy ez utóbbi részben a mi információink téves volt s azóta — mert szeretjük a nyíltságot — hallottuk is, hogy ez előlegeket — Krébecz úr állítása szerint egyenként 30 krt, a mi tudomásunk szerint 50 és 30 krt a szerint, hogy zsellér vagy bérlő volt e az aláíró —

Filó Tihámér dr. vette fel a telepítés előleges költségei címén.

De előttünk nem is az a fő, hogy ki vette fel ezeket az előlegeket — megengedjük, hogy Krébecz úrra ez bir főfontosságú — hanem igenis az, hogy ily előlegek szedettek az előzetes költségekre, ami séjteni engedi, hogy a java még ezután jön. Ez pedig nagyon megcsappantja minden józanon, elfogulatlanul ítélő ember előtt az ő népboldogító törekvéseikbe vetett hitet és erősen megfosztja a túlzottasukat az önzetlenség glóriájától.

Egyebekben pedig legyen meggyőződve Krébecz József, hogy nekünk semmi okunk iránta bármi részben is elfogultsággal viseltetünk, rosszindulattal még kevésbé — és ilyennek nem is viseltetünk.

De azt igenis mindenkor el fogjuk ítélni, ha olyan ember, aki — mint ő — hivatásánál fogva a nép felvilágosításán és ahol szükséges, lecsapításán kell, hogy fáradozzon: e helyett olyan népápostolnak csap fel, aki beszédeivel a népet feltűzi, szenvedélyét lángra gyújtja.

S ezért kellett előmutatnunk annak a tükrét: miként boldogították a péteri népet.

Földeink javítása.

Egy érdekes javaslat.

A vásárhelyi gazdasági egyesület a tavasz folyamán megkereste az ottani városi tanácsot, hogy a fakal-komposzt trágya behozatalára vonatkozólag, a város kistói gazdaságában tegyen kísérletet s nyujtson ezáltal alkalmat a gazdalkodó közönségnek, hogy annak hasznairól és előnyeiről meggyőződve, tapasztalatait gazdalkodásában is érvényesítsen.

Vásárhely tanácsa a megkeresést kiadta a gazdaságügyi bizottságnak, melynek megbízásából Szikszay Dénes tanácsnok és Nagy Károly tanár, a város mintagazdaságának vezetője, elkészítették e tárgyban véleményes jelentésüket s benyújtották azt a napokban a tanácshoz, javasolván, hogy a komposzt-trágya készítéséhez szükséges berendezéseket még a nyár folyamán létesítsen a város, mert ezen fontos közigazdasági újítást nem csak a földmivelés, hanem ép olyan mértékben teszi szükségessé a köztisztaság érdeke is.

A benyújtott jelentést, lényegtelenebb kihagyásokkal, az alábbiakban közöljük:

»Társadalmi szükségleteink, állami és egyéb közérteink folytonos emelkedése kényszerítik a gazdát birtoka tiszta jövedelmének emelésére és a fokozott mérvű termelésre. A modern mezőgazdasági üzletnek tehát főfeladata a fokozott termelés. Ez azonban csak helyes és teljes visszaforgatás mellett lehet észszerű, midőn a termelő a talajból elvont növényi tápsókat időközönként bármily anyagokból, mit közönségesen trágyának nevezünk, visszapótolja s így termőföldjét az előbb, vagy később, de biztosan bekövetkező kimerülés veszélyétől megóvjá.

Nem lehet tehát közömbös a gazdára ismerni, sőt kezelési és használati módjait is tudni mindazon különböző anyagoknak, melyek növényi tápok tartalmaznak s melyekkel talaja termőképességének épségben tartását eszközölni lehet, különösen akkor, ha az anyagokhoz könnyű szerezni hozzá juthat s ha ezen anyagok észszerű használatát mellett természetesen fokozhatja, ha mindjárt a cselekvést hátráltató előítéletekkel kellene is megküzdnie.

Az igen fontos növényi tápsókat tartalmazó s ma még mindenütt értéktelenül elvész anyagok között a legfontosabbak és legértékesebb a városi hulladékok, vagy fakal. Adacra azonban annak, hogy ez anyagok fontosságát már a Kr. előtti időben ismerték és alkalmazták, mégis a világ összes népei közül csak a kínai és japáni az, hol az az ürüldék, mint fontot növényi tá-

pokat tartalmazó anyag, kellő méltatásba részesül s valóban a leírások szerint ott a föld termőképessége 3000 éves folytonos termelés után is nemhogy csökkent volna, de sőt emelkedett.

A világ legtöbb népe ma még egyáltalán nem használja fel ez anyagokat, pedig itt az ideje, hogy a folytonos termelés mellett talajunk kimerülését a fakal-komposzt felhasználásával is meggátolni igyekezzünk. Készül pedig ez a komposzt az emberi ürüldékből olyformán, hogy azt felitató anyaggal és nyers gipsz keveré, mely után a keverő helyiség mellett téren felhalmozva, erjedésbe jön. Felsővíz anyagul első helyen tőzeget, vagy tőzegmagot említhetünk, mint a mely legnagyobb felszívó képességgel bír s egyúttal a fakalja szagtalanítására is szolgál. Használható azonban szecskázott szalma, tőzeg és polyva, fűrészpórt, falomb, de ezek mellett bizonyos mennyiségű tőzeg mindig szükséges, hogy a fakalját szagtalanítsa. Ezen trágya, melynek elkészítése 1—3 hónap alatt történik, annyira megjavítja a földet, hogy az első évben csak kapás-növény termelésére alkalmas, mert a kalászosok föltétlenül megdülének benne.

Minthogy pedig 4—6 kocsi trágya holdanként kézzel igen nehezen osztható el egyenletesen, az elosztáshoz trágyaszóró gépek alkalmazatnak, melyeknek ára 350 frt.

A létesítendő telepen a berendezés mindössze egy széles, portland cementbe rakott téglamedencéből, egy szintén téglával kirakott térből és egy deszka-oldalu szinből állana, melyek házilag készíthetők 199 frt 68 kr. költséget igényelnének. Minthogy úgy a bekeverés, mint a további kezelés a munkásaink között szokatlan, föltétlenül szükséges lenne egy állandó egyén alkalmazása, ki a helyszínen lakna s szükség szerint a trágyaszóró géppel, egyesek óhajára, mindig kimenne a vevőköz, csekély díjazás mellett.

Az egész telep a város kistói birtokán, a csőzház előtti szabad téren lenne felállítandó, hol remélhetőleg, ha az államnak adatnék is át a földbirtok, állandóan megmaradhatna működésben. A berendezés és kezelés költsége kerülne a városnak 914 frt 68 krjába s az így készült fakal-komposztal első sorban a városi gyakorló gazdaság tenne kísérleteket s mutatna be annak hatását a különböző növényekben, mit látva a gazda közönség, vagy maga igyekezne komposztot készíteni, vagy különösen takarmány-növények alá vásárolna trágyát.

A leirt telepen évente, a kellő anyagmennyiség mellett, mintegy 6—10 ezer mázsa trágyát lehetne előállítani, ha a már elkészült anyag azonnal elvitetnék a helyszínről.

Igen óhajandó lenne, ha a telepet a város hatósága lehetőleg még a nyár folyamán berendezné, hogy a trágyázási kísérletek már ez év őszén megkezdhetők legyenek.

A szükségletek fokozódása a gazdát kísérletek eszközésére kényszeríti. Minden gazda, de különösen a magyar, konservatív s csak azon újításokat fogadja el és alkalmazza, melyeknek hasznáról meggyőződött. Ily szokatlan újítások eszközésére tehát, habár biztos haszonnal járna is, nem remélhető sem egyesek, sem magán-társulatok útján, hanem itt, amennyiben így a köztisztasági, mint mezőgazdasági érdekkapcsolat megvan, a kísérletet tevő vezetőnek a város közönségének, illetve a hatóságnak kell lennie, hogy így a gazdaközönség meggyőződésén ezen anyagok értékességéről, a jövőben szélesebb körben alkalmazhassa, minék következtében, míg egyfelől oly anyagoktól szabadul meg a város, melyek föltétlenül elkenek s a közegészségre káros befolyást gyakorolnak, másrészt a mezőgazdasági üzletnek eddig minden haszon nélkül elvesző oly anyagot szolgáltat, mely a termés eredményeit biztosan emelni fogja s így a magasabb termelés, illetve a lakosság vagyonosodásához járul hozzá.*

Vajon nálunk nem volna jó hasonló kísérletet tenni a fakal-komposztal? Azt hisszük, a mi gazdaközönségünk sem venné rossz néven, ha földjei termőképességének fokozásához segítenék.

Ujdonságok.

Szentes, 1894. június 24.

— **Emlékeztető.** Szentes város képviselő-testülete, mint tisztújító szék, holtapn délelőtt 9 órakor tart közgyűlést a túl a kurcai népkertben, az adóügyi tanácsnokság, egy aljegyző és állatorvosi állás és a központi kiadói állás betöltése végett. Mint értesülünk, a két előbb nevezett állásra nézve indítvány fog tétetni, hogy ezek ezuttal ne töltsenek be. Központi kiadóvá pedig mindencsetre Tóth Dezső fog megválasztatni.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselő-testülete a f. hó 26-án, kedden délelőtt 9 órakor tartja e havi rendes közgyűlést, melynek tárgysorozata 21 pontot ölel fel — a túl a kurcai tanácskozó teremben.

— **Rendőrségünk újrászervezése.** Hieronymi Károly belügyminiszter leiratozt intézett Csató Zsigmond dr. alispánhoz olyan utasítással, hogy kezdje meg Szentes várossal a tárgyalásokat a városi rendőrség újrászervezése tárgyában és eljárásról osztatlan 1-ig tegyen jelentést a belügyminisztériumhoz. Csató Zsigmond dr. alispán, e miniszteri utasítás után, nyomban felhívta Burján Lajos polgármestert arra, hogy a városi rendőrség újrászervezése érdekében a szükséges intézkedéseket azonnal tegye meg.

— **Tüntetés a polgári házasság mellett.** Nehogy valaki azt higgye, hogy ez a dolog talán nálunk Szentesen, a 48-as elvek ügynevezett ősi féskében, a szabadság, testvériség, egyenlőség, iteni gyszarmarkainak jóvoltából esett meg. Dehogy is! Ezek a mi függetlenségi bajnokaink klerikálisabbak és feketébb lelkűek a legultramontanabb, a legbigotabb vén asszonynál is. Hanem megcsétt a tüntetés annak öröme, hogy a polgári házasság törvényjavaslata a főrendiházban is többséget nyert, a szomszédos Csongrádon, a f. hó 22-én, mikor is rengeteg néptömeg gyűlt össze a kaszinó udvarán, mely odaát is olyan fészke a reakciónak, mint nálunk, hogy estei körmenetben ünnepelje meg a szabad-élvü eszmék nagy diadalt. A körmenet a piactéren, a templom körül történt s mikor a tömeg, lelkes éljenzéssel, Hegyi páter lakása előtt elhaladt, hirtelen elsötétültek a plébánia ablakai. Hozzajuk illik is ez a sötétség. A tüntetés aztán a legszebb rendben folyt le.

— **Tanoncmunka kiállítása.** A helybeli iparstanonok által az iskolai év végén készített iparcikkekkel álló kiállítás az idén nem a túlakurcai iskolaépületben, hanem az ipartestület (céhház) nagyertermében rendeztetik s ma délután 2 órakor veszi kezdetét. A rendezésben is az a változás történt, hogy az előbbi években a kiállítás körüli teendőket az ipariskolai bizottság végezte, most pedig egy a rendezés mint a munkák megbirálása az ipartestület hatáskörébe tartozik, mi szerintünk helyesebb. A kiállítást az ipartestületi előjáróság fölkerésére Balázsovits Norbert főgimn. tanár, mint tiszteletbeli ipartest. elnök ma d. u. 2 órakor nyitja meg.

— **A szülei gondatlanság áldozata** lett a f. hó 21-én két kis gyermek. Hanak József né IV. tized 452 sz. alatti lakos ugyan is a mondott napon reggel a piacra ment le s bezárta a lakásba nyegedfél, illetve másfél éves gyermekeit, Józsefet és Jánost. Az idősebb gyermek, kezégyében találván a gyufát, elkezdte azt gyújtogatni, mire véletlenül valami könnyen gyúlékony tárgy tüzet fogott s a szobátüztől csakhamar olyan sűrű füst támadt bent, hogy a két kis gyermek megfulladt. Mire Hankané hazaérkezett, gyermekeit már holtan találta.

— **Medgyaszay-hagyaté.** Vezércikünk már ki volt szedve, mikor a Medgyaszay-hagyatékek dolgában a következő

pozitív tények jutottak tudomásunkra. Medgyaszay Károly meghalt 1888. okt. 17-én; 18-án eltemették és 19-én Stammer Alispán, nem mint közigazgatóság, hanem csupán mint az elhunyt kollegája, jelentést tett elhallozásáról a járásbírósnak, mely szerint az elhunyt után némi ingóságok maradtak hagyatékaként, de kiskorú örökös nem; kéri tehát, hogy a hagyaték leltározását és az ügy lebonyolítását, miután a köz. hatóság nem avatkozhatik a dologba, a bíróság intézze el. A járásbírósg a hagyaték leltározásával erre Hofferközjegyzőt bízta meg és a leltározásnál szerepeltek mint tanúk és az elhunyt tisztársai, a Szentesi Lap-ban megnevezettek. Hoffer közjegyző aztán jelentést tett a járásbírósnak 5353/888 sz. alatt, mely jelentéséhez csatolta Medgyaszay Etelkának, mint az elhunyt örökösének meghatalmazását, mellyel őt a nevezett a hagyaték tömeg felvételével s a terhek kiegyenlítésével megbizta. A bíróság ezt tudomásul vette s az iratok ezzel adta tették. Ez a száraz és való tény. Az igaz, hogy a hagyaték leltározása alkalmával, a tanúknak szerepelt 3 megyei tisztviselő, annak terheként a siremlékre szánt 400 frotit is felvételni kérte és ez tényleg fel is vétetett. E 400 frotit azonban csupán az örökös Medgyaszay Etelka adhatta volna a hagyatékából, azt abból levonni másnak joga nem lehetett s így, ha a feljáró lélek valakin keresi a siremléket, akkor csakugyan a nevezett örököshöz kell fordulnia keresetével. Egyébként pedig jó lesz már egyszer tisztába jönni egy dologgal. Feltéve, hogy csakugyan elisikádt a Medgyaszay-hagyaték valakinek a kezén: lehet-e ilyes cselekedetért egy pártot felelőssé tenni? Ugyan: felelőssé teheti-e valaki a helyi függetlenségi pártot azért, hogy a Csongrád megyei takarékpénztár meg jutalomban is részesítette a téveskönyvelést Szánthó Lajos függetlenségi pénztárnok? vagy azért, amit Sima Ferenc György Al Istvánval tett? Jó lesz a jövőben ki nem járni a napra azoknak, akiknek vaj van a fejükön.

— **Rajzkiállítás.** A főgimnázium tanulóinak évente szokásos évszázadi rajzkiállítása, a f. tanévre ma nyílik meg a gimnáziumi épület nagytermében. A rajzkiállítás ma és holnap lesz nyitva az érdeklődő közönségnek, miért is annak megtekintésére hívjuk fel a szüleket és tanúgy barátokat.

— **Vendégszereplések.** A most kezdődő hetet vendégszereplések fogják színházunknál betölteni. Sólomosi Elek, a budapesti népszínház kitünő komikus kezdte meg a vendégtájkai ciklust tegnap este, nevével Harmathonval együtt, a Madarász-operettben. Ezenkívül még 5 vendégtájkak van tervben, melyek közül ma lesz a második, a Vetteránok énekes bohózatban. Sólomosi java szerepeiben kiván bemutatkozni közönségünknek s nem kételkedünk benne, hogy vendégtájkái nagy vonzerővel lesznek a színházlátogató közönségre. Közben, holnap este Mezey Berta lép fel másodszer, az Armány és szerelem társadalmi szomorújátékban. A kisasszony e vendégfellépése elé — az első debüt sikere után — fokozottabb érdeklődéssel kell tekintenünk.

— **Sihedar gyujtogató.** Még alig nőtt ki a gyerekcipőből Bajominy Ferenc cseléd fiú, de jó matériának látszik, aki még sokra viheti a bűnügyi krónikáiban. A napokban ugyanis szándékosan felgyujtotta Kálman Ferenc szőlőbéli kunyhóját és tettét — valótóra fogva a rendőrségnél — be is vallotta. Miként értesülünk, a fiatal bűnöst szabad lábón hagyták.

— **Évzáró vizsgák.** Az összes helybeli iskolában ez idét folynak az évzáró vizsgák, melyek a hét folytan befejezést is nyerneik, hogy aztán két hónapra, a nagy nyári szünidőre elcsendesedjék a múzsák berke. A zsidó hitközség elemi népiskolájában az évzáró vizsgák a mai napon kezdődnek. Ma vizsgázik az I-ső, holnap a II-ik, kedden a III-ik és szerdán a IV-ik osztály, ezt követően pedig ugyancsak szerdán lesz az általános torna-vizsga és az évzáró ünnep. Minde vizsgákra, melyek mindenkor délután 2 órakor kezdődnek, ezúton is meghívja a szüleket és tanúgy barátokat, a hitközségi iskolázzék.

— **Eklöv.** Feuerer Armin helybeli kárpitos és díszítő a mai napon, délután 5 órakor vezetni óltárhoz az izr. templomban Ehrlich Hedvig kisasszonyt, Ehrlich Mór kereskedő kedves leányát.

— **Tolvajlás.** Lénárd Lidi II. tizedbeli korcsmárosné panaszt tett a csendőrségnél, hogy töle egy szebórárt és rajta függő láncot tolvajoltak el. A csendőrség kinyomozta a tettest Vince Imre kistőkei ember személyében, akit elfogtak és átadták a fenytítő bíróságnak.

— **Bokody Antal** szinzigazgató a tegnapi napon újabb körlevélben tudatta a közönséggel, hogy Kiss Istibelsőcsától társulatától, miután többen határozottan állították, hogy Kiss volt volna az, aki a függőny mögül, a csütörtök estéi tüntetésekor azt a durva sértést kiáltotta a közönségre. Kiss tegnap újból felkereste szerkesztőségünket és újból a leghatározottabban, becsületszóra kijelentette, hogy nem ő volt a sértető, amit egyébként tanúval is tud igazolni. Kiss különben a nevével együtt kilépett a színtársulat kötelékéből, amire — nézetünk szerint — semmi szükség sem volt.

— **Vásár.** Kistelekben a f. évi július hó 2-án lesz az idei nyári országos vásár.

— **Lebunkóztott lovak.** Gombos János egy lovát és csikaját, melyek takonykórában szenvedtek, tegnapéltől lebunkóztatta a rendőrség és szigorú intézkedéseket tett, hogy a nevezettnek istállóhelyisége gondosan fertőtleníttessék.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, akik felejtethetetlen Lajos fiam f. hó 20-án történt végtisztesség-tételén megjelenésükkel és részvételükkel mély fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak, különösen pedig a főgimnázium tanártestülete és ifjusága, a bensőleg nyilvánított mely részvétükért fogadják ez úton így magam, mint családomban, legmélyebb köszönetem kifejezését. Szentesen, 1894 június 21.

Örv. Csúcs János.

Számadás.

A Szentesi iparos-ifjak önképző-köre által f. évi június hó 10-ikén rendezett népi-ünnepély összes bevétele volt: 439 frot 80 kr, kiadás: 277 frot 23 kr, maradvány 162 frot 57 kr, melynek felerésze az országos Kossuth-szoborra, felerésze pedig a kördalárdá alapjára fordítatik. Utólagosan felül-fizetett Udvardi Lakos Sándor úr 1 frotot, mit is szintén köszön a rendezőség.

Nyilvános köszönet és számadás.

A Szentesi Jótékony-nőegylet f. évi május hó 22-én rendezett jótékonycéli estélye alkalmával az összes bevétel 297 frot 50 krt, az összes kiadás 236 frot 08 krt tett ki, s így az egylet javára tiszta-jövedelemképen 61 frot 42 krt maradt fent.

Felülfizetni szívesek voltak: Tallian Béla 10 frot, Balogh Jánosé 4 frot, öz. Czukor Adolfiné 3 frot, Nagy Ferencné 2 frot 40 krt, Kass Józsefné 2 frot, Sárdi Ida 2 frot, Valentin Gábor 1 frot 80 krt, Novobácky Gyözö 1 frot 40 krt, Hubacsék Pálné 1 frot, Mihálovics János 1 frot, Kovács Sándor 20 krt.

A nőegylet nevében úgy a szíves felül-fizetőknek, valamint az előkepekben résztvett Batik Juliska, Belicay Bella, Cukkermann Ilona, Dósa Mariska, Dobray Jolánka, Greskovics Nóra, Juhász Mariska, Maecskásy Ilona, Mihálovics Erzsike, Rácz Eszti, Sárdi Ida, Sonnenfeld Etelka, Sulcz Jolánka, Varga Ilonka, Valentin Etelka, Zsoldos Berta kisasszonyoknak, Bíró Elek, Fekete Mártonné, Dr. Mátéffy Ferencné, Podhradsky Ferencné, Dr. Tasnády Antalné, Tóth Árpádné, Zsoldos Ferencné úrnőeknek, Demeter István, F. Molnár Sándor, Krisztinai István, Kristó Nagy Antal, Stammer László, Tóth László, Tóth Árpád, Tasnády Imre és Zsoldos Elek uraknak, az előkepek rendezéséért Zsoldos Ferenc és Krisztinai István uraknak, a

színek átengedéseért a városi tanácsnak, a díszletek átengedéseért Bokody Antal szinzigazgató úrnak s általában mindazoknak, kik az estély sikerét biztosítani törekedtek, hálás köszönetét nyilvánítja

a vigalmi bizottság.

Irodalom.

— **Az egyházközpontú kérdések** s az azok nyomán támadt országos mozgalom valódi próbaköve lettek a napisajtó elvhuéségének. Különösen a fővárosi sajtó volt erős kísértesnek kitéve és egyes pártok és szövetezeket részéről óriási összegeket áldoztak, hogy egyes lapokat eredeti irányuktól eltértesnek. Az elveknek e csereberéjéből előnyösen válik ki régi, jó hírenek megfelelően, hazánk legnagyobb lapja, az »Egyetértés«, mely elismerésre méltó önzetlenséggel, fáradhatatlan buzgalommal s a legnagyobb erélyvel küzdött és küzd az egyházközpontú kérdések liberális szellemben való megoldása érdekében. Küzd azért, mert ezek az elvek a függetlenségi és 48-as párt egyik főprogram-pontját képezik s az Egyetértés nemcsak vallja, hanem mindenkor tényleg követi ezeket az elveket, melyek meghamisítását nem tűri. Ha nem így tenne, nem is volna méltó arra, hogy tovább is az ország első lapjának tekintessék. Erre a címre az Egyetértés különben is rászógal, nemcsak tartalmának gazdagsága s változatos-sága, annak föltétlen megbízhatósága s ama valódi hazaifas szellem által is, amely országosan népszerű, magvas vezérekkel átengeli, amelyekről köztudomású, hogy Magyarország legelső publicistáinak és politikusainak tollából kerülnek ki. Közéledvén az előfizetési időszak, nem mulaszthatjuk el, a közönség figyelmét az Egyetértés elvszilárd, hazaifas megtartására felhívni, azzal a megjegyzéssel, hogy a kiadóhivatala készséggel küld kívánatra mutatványszámot. Érdeklődők kedvéért még azt is megjegyeztük, hogy az Egyetértés előfizetési ára negyed-évre 5 frot.

Tüntetések a színházban.

Az a durva mód, mellyel — mint most már köztudomású — tényleg a színtársulat egy tagja, Hrubos Árpád a Szentesi Lap f. évi 71-ik számában, Szentes város két tiszteltemlő asszonyát pellengérezni akarta, rendkívüli felháborodást idézett fel a közönségben és olyan visszahatást szült, mely csaknem végzettsé vált a helyi színezetre.

Ma a felháborodás vihara már elült, a kedélyek lecsillapodtak és a veszedelem elháruít; de a zsummalatika hivátása mondhatni a krónikairás és így foglalkozunk kell ezzel az eseménnyel is — bár szívesebben napirendre térnénk fölőtte.

Az már lapunk előző számában írtuk, hogy mikor — felelősségre vonás céljából — az emlitett szenyirat szerzőjét keresték, a Szentesi Lap azon időbeli összeállítója — ma már megnevezhetjük — V. Szócs Géza a legnagyobb zavarban volt, mert állítása szerint: ő becsületes zavart adta a paskillum gyártójának, hogy kilétét nem nevezi meg. Anynyit azonban elárult, hogy azt a szenyiratot színez írta.

Keresték azt a színezést s ekkor Hrubosra bukkantak, aki azonban határozottan megtagadta, hogy írta azokat a gyalázkodásokat.

Mint hogy pedig V. Szócs Géza előzően bevallott annyit, hogy a szenyiratot ő tette közzé a lapban, ennél fogva ismét őt keresték fel s végre — miután azon adott szavát sem váltotta be, hogy ily viszonyok közt a gyalázkodó közlemény íróját elő fogja záros határidőre állítani, vagy pedig megnevezi — őtet provokálták is, hogy adjon elégtételt a sértésekért.

Igy sarokba szorítva, a revolveres tanár új végre is kiadta azt, akinek — saját állítása szerint is becsületes zavart adta a gyalázkodás, hogy csak a sajtóbírósg előtt fogja megnevezni és megnevezte a szenyirat szerzőjét Hrubos Árpád színtársulati titkár és tenoristát, aki erre — kénytelen-kelletlen el is vállalta a szerzősége és felelőssége.

A hír, hogy egy színész ejtett olyan durva hírlapi sértést tiszteltemlő és közbecsülésben álló nőkn, gyorsan elterjedt és általános fel-

háborodást, de elkeseredést is szült a szintársulat ellen, annyival inkább, mert a közönség csak imént kezdett nekimelegedni a színházjárásnak és köztudomású volt, hogy ez jórészt épp a megtámadott nők egyike szép buzgalma-nak köszönhető.

Különösen az ifjúság reagált erősen a durva sértésre és ahogy szerdán este H r u b o s a »H á r o m t e s t ö r «-ben mint R i g ó lépett a lámpák elé, fülhasogató füttyel, abcc-gal tüntetett a paskillum-faragó ellen, mely mellett az illető, természetesen — alig juthatott szóhoz, hogy szerepét elmondja.

Ez a tüntetés azonban lefolyásában szelíd volt és az marad következményeiben is, ha a társulat karmestere, V á r a d i, akinek szintén volt szerepe a darabban, egy érdelen és megfogolatlannal rögtönzésével fel nem zaklatja még jobban az ügy is forrongó kedélyeket.

A második felvonásban ugyanis, mikor a »V i h a r « szerkesztőségének a nép macskamuzsikát ad, V á r a d i (Flóris báró) a következő rögtönzés dobta a páholyokban ülő ifjúság felé: »N i, h o g y f ü t y ö l n e k a c s o z e k l e.«

V á r a d i érdekelő sajnáljuk, akit igen tisztességes, szelíd lelkületű és tehetséges embernek ismerünk s akinek egy operettjét a budapesti népszínház igazgatósága csak az imént fogadta el, — hogy ez az indokolatlan és ildomatlan kifakadása, melyet a társulati egyvitértartozás akármilyen nemes érzése se ment — az ifjúságot vele szemben olyan lépésre ragadta, amelyet mi, akik soha semmi inzultus nem helyeslünk és nem is fogunk helyeselni, sőt minden erőszakosságot, akárki kövesse azt el, mindenkor elítélünk, — ezáltal is helyteleníteni vagyunk kénytelenek.

Az ifjúság egy tagja, D ö m s ö d y József joghallgatónak ugyanis, kihívta V á r a d i t csütörtökön délelőtt a próbáról a vendéglői kertbe. Ott a söröző társaság előtt megkérdészté tőle, hogy vajon sértő szándékkal használta-e az előző esti előadásban azt a durva kifejezést és miután V á r a d i azt felelte, hogy: e z t n e m t u d j a, — D ö m s ö d y ő t arcul ütötte.

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a közönség és a színészek közt felmerült konfliktusban ezt a botrányt sajnáljuk leginkább és helytelenítjük is, bár másfelől kétségtelen és ez D ö m s ö d y és az ifjúság menteségére szolgál, hogy a V á r a d i indokolatlan beavatkozása durva és erősen provokatív természetű volt s még inkább menti a tettelegességet az, hogy V á r a d i n a k, mikor megkérdetett, módjában volt volna megfelelő nyilatkozattal az egész botrányt elhárítani.

De ezzel a paskillum-ügy még nem nyert befejezést. Ugyanaz nap az ifjúság bejelentette a szinigazgatónak, hogy mindaddig tüntetni fog az előadásokon, ahányszor H r u b o s fellép, míg csak nevezetnek eltávolításával a nőkné ejtett durva sértésért elégtételt nem nyernek. Kijelentette az ifjúság azt is, hogy az igazgató és társulatának többi tagja ezt ne vegyék magukra, mert irántuk tisztelettel viselhetnek.

Ehez képest a csütörtöki »F a u s z t o c s k a « előadásban a szerdai tüntetés fokozatosabb mértékben tört ki a színházban. Ahogy H r u b o s énekelnél kezdett, rettenetes orkánja a füttynek, sipolásnak, trombitálásnak és berregésnek tört ki az egész nézőtérten és tartott mindaddig, amíg csak a függőnyt le nem bocsátották.

Az ifjúság és vele a közönség erre B o k o d y t éljenzte és hivatá a lámpák elé és az érdeemes öreg direktor meg is jelent, hogy csendre kérje a közönséget az előadások folytathatása végett, mert különben, — úgymond — vissza kellene adnia a belépő díjakat.

— Nem kell, nem vesszük vissza! hangzott erre; küldeje el H r u b o s t!

A függőny ekkor ismét aláhullott és a biztonságot nyújtó lepel mögött megharsant egy hang, — melyben sokan K i s s János színész vélték felismerni —:

— Csozé vice ez, barátom!
Nosza, újfent megindult erre a tüntetés.
— Ki az a hitvány, ki biztos menedékből sértetet! Álljon elő a gyáva nyíltan! Ki az a pimasz? kiáltások hangzottak s végre T a s n á d y Imre joghallgató fordult a közönséghez.

— Felhívom a közönséget, mondá, hogy a történet után hagyjuk el mind a színházat,

mert itt tisztességes, intelligens ember bent nem maradhat.

Es — 1-2 kivételével — a fizető közönség ki is vonult mind, mire a nézőteret ellepte az ingyen publikum és az előadást felytatták.

Másnap K i s s ügye lőttünk, mint az ifjúság előtt becsületszavára kijelentette, hogy nem ő volt a szinfalak mögül kiáltó egyén s ezt el kell hinnünk.

A szinigazgató körlevében értesítette a közönséget, hogy H r u b o s t nem lépteti fel többé és ezzel az ügy befejezést nyert.

Meg kell azonban dicsérettel emlékeznünk B u r i a n Lajos polgármester épp oly érélyes, mint helyén való fellépéséről, aki a szinigazgatót magához hívatta és követelte tőle, hogy a durva sértésekért, H r u b o s elbocsátásával, elégtételt szolgáltatson a közönségnek.

Most pedig az a kérdésünk van a közönséghez: felejtse el mindenki a botrány felidézőit is. Nem csupán H r u b o s t, de azokat is, akik gyáván a hátamögött bujtak el, miután előbb a gyalgató szennyírtat közrebocsátásában bünrészesei voltak.

Es ne éreztesen többé senki neheztelést sem a szintársulat igazgatója, sem annak tagjai iránt.

A színháznak ismét művész-vendége van. Járjunk el — mintha mi sem történt volna — az előadásokra.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A vetések állása.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot június 15-én a földmívelésügyi miniszterhez érkezett jelentések alapján a következő volt:

Az időjárás a lefolyt két héten át is állandóan kedvezőtlen volt; hideg, zord idővel párosult folytonos eső és a helyenkinti havazások, jégesők, valamint nagy viharok teljesen megakasztották a vegetációt fejlődésében. Alig mulik el hét, sőt nap, hogy valamely vidéknek panszra ne volna oka. Legerősebb pusztításokat okozott az ország-szerte uralkodott vihar, különösen pedig a június hó derekán észlelt felhőszakadásszerű zápor, mely az erdélyi vármegyékre s a dévidéki részekre, nevezetesen Máramaros, Ugocsa, Ung, Sáros, Szepes, Nyitra, Liptó, Gömör, Zemplén, Szabolcs, Szatmár-vármegyékre, valamint a szomszédos galíciai határmentére kiterjedt; a nagy viharral bekövetkezett záporosó káros következményei nyilvánulnak mindenfelé, mert a hegyi folyók is megteltek vízzel, sőt több helyen más jelentékeny területeket, szántóföldeket, réteket és legelőket elárasztottak. Különösen nagy a kár a Vág, Tisza és Körös mentén s attól lehet tartani, hogy a folytonos áradással a kár még nagyobbodni fog. A vihar következtében a gabonaneműek egy nagy része megdőlt s helyenkint a vihar össze is kavarta a búzát és rozost s minthogy a rozsdá és üszög is fellépett, a gazdák nagyon aggodnak a rozsdá és üszög rohamos terjedése miatt, tényleg már némely helyen — egyes vármegyékben, — habár csak helyenkint, a rozsdá a kalászbá feljutott s erősen megtámadta a magot. Joggal lehet immár attól tartanunk, hogy a rozsdá is kárt fog okozni.

A buzatermésre nézve a kilátásokat pár hét előtt még közép és jó középpel lehetett jelezni, ma már azonban csak gyenge középpel

jelvezhetjük; csaknem ugyanezt a becslést alkalmazhatjuk a rozsa, tavaszi árpa és zabra nézve. A repce kisközép és az ősi árpa jó közép termést nyújt. Ezt a búzánál, rozsa, árpa és zabnál létrejött nagy változást a különböző csapások idézték elő; csupán a búzát véve figyelembe azt hisszük, hogy a hanyatlás legnagyobb részben a hesszeni legyen óriási mennyiségben történt fellépésnek lett a következménye. Előidézte azonban a nagy visszaesést a viharos, jeges, záporral járt hűvös és esős időjárás is, továbbá a felhőszakadásszerű záporból keletkezett nagy vízaradás, mely nagyobb terület természet teljesen tönkre tette; végül a Dunántúl szépen állott vetések rozsdá fellépése által létrejött hanyatlása szintén hozzájárult ahhoz, hogy az országos átlagszámítás a gyenge közepes felé hajlott. Nagyobb visszaesés mutatkozik a búzában még a Tisza-Maros szögén, a hol pedig — Csanád vármegye kivételével — meglehetősen jól állott a vetés az utóbbi hetekig.

N y i l t t é r .*)

Tekintetes

Dr. Mikecz Ödön úrnak

Szentesen.

Kedves Barátunk!

A »Szentesi Lap« f. évi 71-ik számában »Cszimadia ne tovább a kaptafánál« című cikk írója kipuhatoltatván, a cikk által a jelenlévő hölgyeket ért indokolatlan és ildomatlan sértésért H r u b o s Árpádtól a nevedben, — mint a H e g y e s i-féle bankett egyik rendezőjének nevében, ki a hölgyeket a jelenlétele személyesen kérted fel — elégtételt kértünk.

Nevezetnek megbízottai előtt kijelentettük, hogy vagy feltétlen bocsánatkérést, vagy fegyveres elégtételt követelünk.

Ennélfogva kölcsönösen a következő nyilatkozat kiállításában állapodtunk meg, melyet H r u b o s Árpád megbízottai felölkel aláírtni és hirlapilag közzététetni kötelezték magukat.

»Nyilatkozat: Alólirott ezennel nyilatkozatom, hogy a »Szentesi Lap« 71. számában a »Cszimadia ne tovább a kaptafánál« című hirlapi közleményt én irtam. — Belátom azonban, hogy ez által a banketten lévő hölgyekkel szemben indokolatlan tettet követtem el, kijelentem, hogy sérteni szándékom nem volt és ezért tőlük ezennel bocsánatot kérek.«

Szentesen, 1894. június hó 21. H r u b o s Árpád.

Midőn erről értesítünk, kijelentjük, hogy az ügy ezzel befejezést nyert.

Tiszteelő barátait:

Tóth László és Krisztiani István.

Miután Hrubos a fenti nyilatkozata időközben a »Szentesi Lap«-ban megjelent, az ügyet részemről is befejezettnek jelentem ki.

A Hrubos hirlapi közleményének személyemre vonatkozott szelleműskálkodásaira pedig kijelentem, hogy miután sem a cikknek ezen vonatkozásáiban, sem pedig az írónak komoly jelentőséget nem tulajdonítok: ennél fogva ezeket még csak megjegyzésre sem méltatom.

Szentés, 1894. június 23.

Dr. Mikecz Ödön.

*) E rovathan közlöttékert nem vállal felelőséget a szerk.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Ü z l e t i é r t e s i t é s.

Alólirott tudatom a n. é. közönséggel, hogy az olcsó búzaárak folytán a lisztárakat tetemesen lejobb szállítottam s a lisztet a következő árak mellett árúsítom:

0	1	2	3	4	5	6	7	8
13 frt,	12 frt 50 kr,	11 frt 50 kr,	11 frt,	10 frt 50 kr,	10 frt,	9 frt,	8 frt,	6 frt mmászánként.

Szítált kenyérliszt 8 frt 50 kr, korpás 8 frt, dercekorpa 4 frt 30 kr, nagykorpa 4 frt.

Szentesen, 1894. június hó.

Tisztelettel:

Szathmáry Lajos, hengeralmi lisztraktáros.

Ifj. Zsoldos Ferenc

I. tized 314. sz. kispiaci házában egy bolt helyiség 1894. évi július hó 1-től hasznosbérbe adandó. Ugyanannak I. tized 726. sz. a. háza (Dócsai-féle magtár) szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonossal üzlet-telepén. 3—2

Föld-bérbeadás vagy eladás.

Rácz László ügyvédnek lapistói tanyaföldje három évre hasznosbérbe kiadó vagy örök áron eladó.

Feltételek megtudhatók a tulajdonosnál, BUDAPESTEN, VI. Rózsaföld utcán 57. sz.

MAGYARORSZÁG.

Teljesen független politikai napilap.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: HOLLÓ LAJOS dr., orsz. képviselő.
REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

3-1

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításával az összes lapokat megelőzi. A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő tőzsdei tudósításokat stb. stb.
A Magyarországot eddig is tanújellet adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembe száll minden korrupcióval és közéletünket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.
A Magyarországot független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyszenen mondhatja ki bárkielő szemben.
A Magyarországot ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesült, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország” előfizetési ára:

KIADÓHIVATAL:	Egész évre	14	frt	—	kr.	SZERKESZTŐSÉG:
IV. ker.,	Félévre	7	,	—	,	VIII. ker.,
Rostély-útca	Negyedévre	3	,	50	,	Fhg Sandor útca
2. szám.	Egy hónapra	1	,	20	,	2. szám.

SCHLICK

-féle vasöntöde és gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN

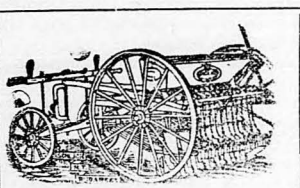
Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 29 35.

Városi iroda és raktár: PODMANICZKY-ÚTCA 14. — Fiók-raktár KEREPESI-ÚT 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek

számos első díjakkal kitüntetett

18-11

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasútekek,
mélyítő- és egytetemes acélcékek,

eredeti SCHLICK- és VIBATS-féle

egy vasútekek. talajmívelő-eszközök,

valamint

Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavetőgépek.

Takarékony készítő gépek, daralók, orlómalmok és mindenféle gazdasági gépek. Eredeti amerikai kéveköto és marokrakó arató-gépek és fűkaszaló-gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

A Richter-féle Tinct. Capsici comp.

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvend.

Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi köszvény, csusz és tagszagatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlekeztesse hozzá. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb házi szer általánosan kedvelt és emellett fogva már további ajánlása nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt 20 kr. vagonatallomnak is lehetővé teszi, ezen kitűnő házi szernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony” védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonyval ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerárához: Richter gyógyszerárához, az arany országhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

Bérlet.

2500 holdas (1200 négyszögölben) bérlet Fehérmegyében, a f. évi szeptember 29-től bére kiadó.

Bővebb felvilágosítást a lap kiadóhivatala ad. 2—2

773. v. 1894. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbíróság 1894. évi 3686—3687. számú végzése következtében dr. Schlesinger Károly ügyvéd által képviselt »Szentesi hengermalom részvénytársaság» javára Veinstein Mór és társai mindszenti lakosok ellen 250 frt s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1571 frtra becsült Diamant Ignác és Goldman Ignác álló öngépjárók, kocsi és házbitorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

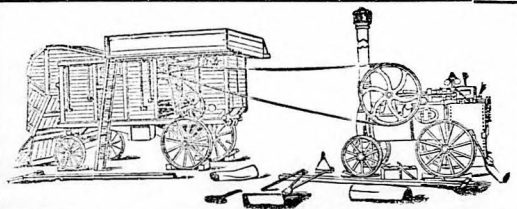
Mely árverésnek a szentesi kir. járásbíróság 4595/1894. számú végzése folytán 150 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi február hó 23-ik napjától járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 81 frt 51 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Mindszenten, végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközökre 1894. évi június hó 27. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézik az le- és felülfoglalt és 1571 frtra becsült Diamant Ignác és Goldman Ignác álló öngépjárók, kocsi és házbitorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Kelt Szentesen, 1894. évi június hó 11. VÉGH SÁNDOR, kir. járásbírósági végrehajtó.

BÉRBEADANDÓ

kétszobás lakás a hozzátartozó helyiségekkel, szintúgy egy, esetleg két bútorozott vagy bútorozatlan szoba a Volfinger-féle házban, (Betelehem-útca). — Ügyszintén bérbeadandó egészen a Hoffer-örökösai ház (céház-útca). 3—3

Tudakozódhatni Scheinberger és Popper börtüzetben, a ref. egyház bérházában.

Összes gazdasági gépek
elsőrangú minőségben

saját hazai gyártmány

Hasznos felülvizsgálatok!
Gőzcséplőgépek
Legjutányosabb árak!

Rövidített levélcim:
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
BUDAPEST.
10-16

ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSULAT.

Gyártelep: KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 7.

„A kovácstól vásárolj ne a kolompártól!”
 tartja egy régi példaszó.
 Joggal vonatkozathatom ezt az én üzlethelyiségemre, mert csak az olyan nagy kiterjedésű üzlet, amilyen az enyém, jár óriási áruhalmozok készpénzbevásárlása és egyéb előnyök folytán kevés üzleti rezszel, ami végeredményében a vevők javára esik.

Gyönyörű mintákat magán-megrendelőknék díjtalanul és bérmentve küldök.
Dús tartalmú, eddig soha nem létezett gazdagságú mintakönyvek szabók részére bérmentve.

Öltözék szövetek.

Peruvien és Doszing a magas Klérus, előírás szerinti szövetek cs. és kir. hivatalnok-egyenruhák valamint veteránok, tüzoltók, tornászok és urasági inasok részére; teke- és játékszatszövetek, kocsihúzatok, loden vízhatlan is, vadászkabátokhoz, mosószővetek, úti-plédok 4 frtól 14 frtig stb.

Jutányos, tisztességes, tartós, tiszta gyapjuszöveteket és nem olcsó rongyot,
 mely még a megvarratás díjára sem érdemes, ajánl 20 -20

Stikarofsky János

BRÜNNBEN (az osztrák Manchester).

A legnagyobb gyapjuszövet gyári raktár fél millió forint értékben.

Áruszétküldés csakis utánvétellel!

Levelezés: német, magyar, cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven.

Gazdáknak 12-8
és takarmány-szállítóknak
 különösen figyelmébe. Igen kedvező feltételek mellett kölcsönzők
vizmentes ponyvákat
 kazal-letakaráshoz, takarmánnyal meg-
 rakott vasúti kocsikhoz, stb., a miért is ponyvák bevásárlása feleslegessé válik.

Mindenféle természetesen telített és kátrányozott ponyvákat, ujakat és használtakat 50%-al olcsóbban adok, mint bárhol.

Z S A K O K

ujak és használtak, minden gazdasági terményekhez alkalmasak, rendkívül olcsó áron.

Repce és behordóponyvak

3 frt 20 krtól 4 frt 20 krig és feljebb.

N A G E L A D O L F

Budapest, Arany János-utca 10.

Valódi vorarlbergi
 fél-ementáli sajtnak
kilója 1 frt 20 kr.
 Camembert sajt drbjja 60 kr.
IFJ. KOVÁCS SÁNDOR
 kereskedésében. 3-3

Zukerman Ignácznál

egy jókarban lévő zongora eladó,
 — s a III. tized 125. számú házában
 egy bolthelyiség lakással, haszon-
 bérbe kiadó. 5-3

Ifj. Sarkadi Nagy Mihály

nagy-tókei tanyaföldje (a vasútállomás közelében) kedvező feltételek mellett, szabadkézből eladó. — Értekezhetni a tulajdonossal, a helyszínen. 2-2

Hirdetmény.

A Szentesen alakítandó s a „Szentesi Hitelszövetkezet” lejárataival annak ez idő szerint már 16 millió korona évi forgalmat meghaladó ügykörét tovább folytatni hivatott „Központi Takarékpénztár” szervező bizottsága köz tudomásra hozza, hogy a „Központi Takarékpénztárnak” 2000 darab, egyenkint 300 korona névértékkel kibocsátandó részvényeiből a „Szentesi Hitelszövetkezet” részjegy tulajdonosai által igénybe nem vett 960 részvény folyó évi október hó 20-ig a „Szentesi Hitelszövetkezetnél” 350 koronával bárki által jegyezhető.

A jegyzéskor fizetendő minden egyes részvény után költségdíj címén 2 korna és magára a részvényre 50 korona, — 1894. évi december hó 20-ig 130 korona 1895. évi december hó 20-ig 80 korona és 1896. évi december hó 1-ig ismét 90 korna; az utóbbi 3 rendbeli befizetés tetszés szerinti részletben teljesíthető. — A befizetett összegek a „Szentesi Hitelszövetkezet” által 4% kamattal betétként kezeltetnek és a részvények kiadásakor a kamatok az illetők javára elszámoltatnak.

A vonatkozó tervezet a „Szentesi Hitelszövetkezet”-nél megtekinthető.

Szentesen, 1894. évi június hó 21-én.

A „Központi Takarékpénztár” 3-2 szervező-bizottsága.

Föld-bérbeadás.

Mezey Mór lapistói tanyaföldje, több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni ez iránt velem személyesen, a lakásán. 2-2

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS”

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvjja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközözi. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tüdőhajókban**, különösen **tüdővérzésekneél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetében, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
 őraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
 k. udv. ásványvíz-
 szállítódnál,
 Budapest.

Ügysszintén kapható minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS

a

Tarnóczy tűzoltószert- és gépgyár-részvénytársaság ujjonnan kibocsájtott részvényeire.

A Tarnóczy tűzoltószert- és gépgyár-részvénytársaság, mely 1891. év óta áll fenn és eddigelé 500,000 forint alaptőkéje után az alapszabályszerű leírások és tartalékalapjának megfelelő dotációja mellett részvényeseinek évenként 6 forint osztalékot fizetett, mi 6% kamatozásnak felel meg, 1894. évi június hó 17-ik napján tartott közgyűlésén elhatározta, hogy jövőre tűzi fecskendők, tűzoltószerek, sárgaréz-, réz-, acélárúk gyártásán, továbbá víz-, gáz- és villamvezetékek berendezésén és szakmájába tartozó melléküzletek folytatásán kívül gazdasági, valamint szerszám- és munkagépeknek nagybani gyártását a vállalat munkakörébe felveendi és gyári telepén egy nagy vasöntődét is állít fel.

E célból az alaptőkének két millió forintba való felemelése közgyűlésileg elhatározatván, az ujjonnan kibocsájtandó 15,000 darab 100 forint névértékű bemutatóra szóló részvényekre nézve ezennel nyilvános aláírás hirdettetik következő feltételek mellett:

1. A 100 forint névértékű bemutatóra szóló részvények kibocsájtási ára részvényenkint 110 forintban határozatik meg, melyből részvényenkint 10 forint a tartalékalapra fordítatik.

2. A részvények aláírása alkalmával, vagy legkésőbb f. évi június hó 26-ig bezárólag a Budapest VIII., IX., X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál Budapesten vagy ezen intézet által meghatározandó fizetési helyeken részvényenkint 30 forint fizetendő.

3. A további fizetések ugyancsak a Budapest VIII., IX., X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál következőleg eszközölendők:

a)	1894. augusztus 1-én	részvényenkint	30 forint,
b)	1894. szeptember 1-én	»	25 »
c)	1894. október 1-én	»	25 »

A befizetésekről ideiglenes térítvények szolgáltatnak ki, melyek az utolsó részletfizetés alkalmával társasági részvényekkel fognak kicseréltetni.

4. A régi részvényesek minden egyes részvény után ugyancsak 110 forint kibocsájtási árban és a fenti feltételek mellett egy-egy újabb részvényre tarthatnak igényt, de kötelesek e részbeni elővételi jogukat 1894. évi június hó 21-ig bezárólag gyakorolni és e célból részvényeiket a folyó szelvényekkel együtt belébejegyezés végett a Budapest VIII., IX., X. ker. takarékpénztárnál a fenti határnápig bemutatni, mert ellenesetben e részbeni joguktól elesnek és a fennmaradó részvények az új aláíróknak adatként ki. Az új részvényesek az 1894-ik évi osztalékban a régi részvényesekkel egyenlően részesednek.

5. A részvényaláírás zárhatáridejéül 1894. évi június hó 26-ik napja tűzetik ki.

6. Túljegyzés esetén az igazgatóság fentartja magának a jogot a feles aláírások tetszés szerinti leszállítására.

Ezen feltételek értelmében kibocsájtott részvényekre 1894. évi június hó 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. és 26-án jegyezni és egyúttal a befizetéseket teljesíteni lehet Budapesten, a Budapest VIII., IX., X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál, Budapesten, Üllői-út 2. sz.

a szentesi pénzügyintézetek útján.

Kelt Budapesten, 1894. évi június hóban.

A Tarnóczy tűzoltószert- és gépgyár-részvénytársaság:

Dr. Rosenberg Gyula s. k.,
ügyvéd, mint jegyző.

2—2

Kossuth Ferencz s. k.,
elnök.